

**ปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน
ของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย**

CAUSAL FACTORS OF FINANCIAL PREPAREDNESS THAT INFLUENCES PERFORMANCE
ORGANIZATION OF SOCIAL ENTERPRISE AND SOCIAL BUSINESS GROUP IN THAILAND

อรวิภา มากมิ่ง¹ และสุพิน ฉายศิริไพบูลย์

Ornwipa Makming¹ and Supin Chaisiripaibool

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ประเทศไทย

Graduate college of Management, Sripatum University, Thailand

Email: ornwipa.m@gmail.com¹

Received 2 June 2024; Revised 14 April 2025; Accepted 29 April 2025.

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย 3) เพื่อสร้างแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ออกแบบการวิจัยแบบผสมผสาน ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมหรือแนวคิดทฤษฎีเพื่อสร้างแบบจำลองหรือกรอบแนวคิดก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสำรวจ และวิเคราะห์ทางสถิติด้วยสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM)

ผลการศึกษา 1) ระดับความรอบรู้ทางการเงิน ภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระดับความรอบรู้ทางการเงิน ภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์กร และความพร้อมทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 2) อิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย พบว่า (1) ระดับความรอบรู้ทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กรโดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.76 (2) ระดับความรอบรู้ทางการเงิน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.31 (3) ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กรโดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.71 (4) ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการ

ดำเนินงานขององค์กร โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 1.09 (5) โครงสร้างองค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กร โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.76 (6) โครงสร้างองค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 1.12 (7) ความพร้อมทางการเงินขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.84 3) แบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดย $\chi^2/df = 1.425$, CFI = 0.98, GFI = 0.97, AGFI = 0.90, RMSEA = 0.04

คำสำคัญ: ความพร้อมทางการเงิน; ผลการดำเนินงาน; วิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคม

Abstract

The objectives of this study are: 1) to study the causal factors that affect the performance of social enterprises and social enterprise groups in Thailand; 2) to study the influence of the causal factors on the availability of financial resources affecting the performance of social enterprises and social enterprise groups in Thailand. 3) To create a model of the causal factors of financial readiness that affect the performance of social enterprises and social enterprise groups in Thailand. The researcher designed mixed-methods research. Including quantitative research and qualitative research, in this regard, a review of literature or theoretical concepts was carried out to create a model or conceptual framework before proceeding with data collection using a survey method and statistical analysis using structural equations (Structural Equation Model: SEM).

Results of the study 1) Level of financial literacy, leadership, and organizational structure have a positive direct influence on the financial readiness of the organization with statistical significance at the 0.01 level. Level of financial literacy, leadership, and organizational structure and financial readiness has a positive direct influence on organizational performance with statistical significance at the 0.01 level. 2) The influence of causal factors on financial readiness, affecting the performance of social enterprises and social enterprise groups in Thailand. It was found that (1) the level of financial literacy has a positive direct influence on readiness. Corporate finance has a direct influence size of 0.76; (2) financial literacy level has a direct and positive influence on the performance of the organization with a direct influence size of 0.31. (3) Leadership has a positive direct influence on the financial readiness of the organization with a direct influence size of 0.71. (4) Leadership has a positive direct influence on the organization's performance. with a direct

influence size of 1.09 (5) organizational structure has a positive direct influence on the financial readiness of the organization with a direct influence size of 0.76 (6) organizational structure has a positive direct influence on operating results of the organization with a direct influence size of 1.12 (7) The financial readiness of an organization has a positive direct influence on the organization's performance. with a direct influence size of 0.84. 3) The model of causal factors of financial availability affecting the performance of social enterprises and social enterprise groups in Thailand is consistent with empirical data with $\chi^2/df = 1.425$, CFI = 0.98, GFI = 0.97, AGFI = 0.90, RMSEA = 0.04

Keywords: Financial Preparedness, Performance Organization, Social Enterprise and Social Business

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) หมายความว่า 7 กล่าวถึงประเด็นการสนับสนุนให้ประเทศไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ รวมทั้งยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ใน 2 เป้าหมาย ได้แก่ การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ และการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ การสนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือของภาคส่วนต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบที่มีความเหมาะสมในการยกระดับกลไกขับเคลื่อนและเป็นต้นแบบสำหรับขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ เสริมสร้างบทบาทของวิสาหกิจเพื่อสังคมในการพัฒนาพื้นที่และการพัฒนาธุรกิจใหม่ การสร้างงานสร้างอาชีพ โดยมีมาตรการรองรับความเสี่ยงทางธุรกิจและการเงิน พร้อมกับถ่ายทอดทักษะและองค์ความรู้ให้ชุมชนสามารถดำเนินการต่อไปได้ด้วยตนเองเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ได้แก่ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคประชาสังคม โดยการทำงานโดยวิสาหกิจเพื่อสังคม เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการยกระดับความสามารถทางการเงิน การจัดการทุนในระดับพื้นที่ให้เกิดความยั่งยืนทางการเงินและสังคม

วิสาหกิจเพื่อสังคม (Social Enterprise) มีการดำเนินงานที่มีเป้าหมายทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อมเป็นตัวขับเคลื่อน โดยมีความสามารถสร้างกำไรเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายเพื่อสังคมได้อย่างยั่งยืนทางธุรกิจที่มีความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ถือหุ้นของกิจการ (Stakeholder and Shareholder Accountability) และนำรายได้กลับมาลงทุนในเป้าหมายทางสังคมและต้นทุนการดำเนินงานของกิจการ "วิสาหกิจเพื่อสังคม" จึงเป็นรูปแบบขององค์กรที่ทุกภาคส่วนทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและภาครัฐ สามารถริเริ่มขึ้นมาได้จากภาคส่วนของตนโดยเติมมิติของการตอบโจทยสังคมและสิ่งแวดล้อม พร้อมกับความยั่งยืนทางการเงินขององค์กร และการที่นำรายได้และกำไรกลับมาหมุนเวียนเพื่อตอบภารกิจขององค์กร นอกเหนือจากการแบ่งปัน

ให้กับผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการซึ่งการที่มีองค์กรในรูปแบบหรือภารกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคมที่มีคุณภาพจำนวนมาก จะช่วยสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชน ท้องถิ่นและประเทศโดยรวม เนื่องจากองค์กรแบบวิสาหกิจเพื่อสังคมจะปรับเปลี่ยนและมีพลวัตไปพร้อมกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในแต่ละบริบทของสังคม (Office of the Higher Education Policy Council National Science Research and Innovation, 2023) โดยที่กลุ่มกิจการเพื่อสังคม คือ บุคคลธรรมดา กลุ่มบุคคล ชุมชน หรือ นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสังคมเป็นเป้าหมายหลักของกิจการ ดำเนินกิจการและมีรายได้จากการผลิต การจำหน่ายสินค้า หรือการบริการ และเป็นกิจการที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

สถานการณ์วิสาหกิจเพื่อสังคมในประเทศไทย พบว่าวิสาหกิจเพื่อสังคมส่วนใหญ่ ร้อยละ 26.1 มีแหล่งที่มาของเงินทุนในการดำเนินการมาจากเงินให้เปล่าจากเอกชน (Corporate Grants) ร้อยละ 25.3 มีแหล่งเงินทุนมาจากเพื่อนและครอบครัวและร้อยละ 23.3 ที่มีแหล่งเงินทุนมาจากรายได้ส่วนตัวจากงานอื่น ในด้านรายได้ วิสาหกิจเพื่อสังคมมีรายได้มาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่าง ๆ โดยร้อยละ 51.4 ของวิสาหกิจเพื่อสังคมมีรายได้ทั้งหมดมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 21.1 มีรายได้มากกว่าครึ่งหนึ่งจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจและร้อยละ 23.3 มีรายได้น้อยกว่าครึ่งหนึ่งมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคม ร้อยละ 42 สามารถสร้างกำไรได้ ในขณะที่อีกร้อยละ 36 ประสบกับการขาดทุน ส่วนวิสาหกิจเพื่อสังคม ร้อยละ 19 อยู่ในภาวะเท่าทุน (Breakeven) กลุ่มเป้าหมายทางสังคมที่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากวิสาหกิจเพื่อสังคม ร้อยละ 45.2 คือ กลุ่มผู้มีรายได้น้อย ร้อยละ 40.4 เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ และ ร้อยละ 39.7 เป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน อย่างไรก็ตาม มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีการประเมินผลกระทบทางสังคม (Social Impact Assessment) โดยบุคคลที่สามโดยวิสาหกิจเพื่อสังคม ร้อยละ 44.5 ประเมินผลกระทบทางสังคมด้วยตนเอง และร้อยละ 45.2 ยังไม่ได้มีการประเมินผลกระทบทางสังคม

กลุ่มกิจการเพื่อสังคม เป็นกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสังคม เปรียบเสมือนเป็นกลุ่มที่อยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมในการเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม โดย ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 มีกิจการที่จดทะเบียนตามกฎหมายเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมในประเทศไทยจำนวน 265 กิจการ ส่วนใหญ่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และกระจายไปตามภูมิภาคต่าง ๆ โดยวิสาหกิจเพื่อสังคมส่วนใหญ่ดำเนินการในสาขาภาคเกษตร รองลงมาคือสุขภาพและบริการสังคม และการศึกษา ปัญหาและอุปสรรคหลักของวิสาหกิจเพื่อสังคม และกลุ่มกิจการเพื่อสังคม ได้แก่ ปัญหาเรื่องเงินทุนหมุนเวียน (Cash Flow) ร้อยละ 34.3 รองลงมา คือ เงินทุน ร้อยละ 23.3 และปัญหาความเข้าใจและความตระหนักของสังคม ร้อยละ 22.6 ส่วนอุปสรรคในด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเกิดจากการไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุนจากการมีเครือข่ายส่วนบุคคลที่จำกัด ร้อยละ 33.6 รองลงมา คือ โมเดลทางธุรกิจยังไม่เหมาะสม ร้อยละ 30.8 และปัญหาการไม่ผ่านข้อกำหนดเมื่อต้องการกู้เงินจากธนาคาร ร้อยละ 28.1 รวมถึงการขาดผลการดำเนินการของกิจการ ร้อยละ 23.3 แนวทางการแก้ปัญหาของวิสาหกิจเพื่อสังคม จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนขององค์กรทั้งในด้านนโยบายภาครัฐ การเสริมสร้างพัฒนาทักษะผู้ประกอบการเพื่อสังคมในประเด็นต่าง ๆ เช่น ความรอบรู้ทางการเงิน การจัดการโครงสร้างทางการเงิน การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคทางการเงินฯ

ด้วยปัญหาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นเหตุผลหลักที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและทำการวิจัยในหัวข้อนี้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ในยุทธศาสตร์ที่ 1: การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจเพื่อสังคม (SE Potential Development) การพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจเพื่อสังคม และกลุ่มกิจการเพื่อสังคมที่จัดตั้งแล้ว ในการช่วยเพิ่มทักษะและขีดความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม โดยจะมุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม รวมถึงข้อมูล หลักเกณฑ์ บทบาทหน้าที่ และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ของการเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมที่ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ช่วยหนุนเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมให้มีความเข้มแข็งในอนาคต และยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อวิสาหกิจเพื่อสังคม (Data Governance) การอยู่รอดของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมนั้นต้องอาศัยการปรับตัวด้วยการรู้เท่าทันข้อมูล สถานการณ์โลก ประเด็นปัญหาสังคม ระบบเศรษฐกิจและตลาด ฯลฯ ซึ่งมีความเป็นพลวัตการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเพื่อสังคมเข้าถึงข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นผ่านระบบที่มีการพัฒนาและนำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ จะส่งผลดีต่อผู้ประกอบการเพื่อสังคมในการนำข้อมูลเหล่านั้นมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจบริหารจัดการธุรกิจได้อย่าง

ดังนั้น ผลการดำเนินงานขององค์กรของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศมีจุดประสงค์เพื่อให้ธุรกิจเพื่อสังคมสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการบริหารองค์กรจากความพร้อมทางการเงิน อีกทั้งจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีการศึกษาถึงปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย และการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นจากการนำทฤษฎีระบบ (System Theory) มาพัฒนาและศึกษาตัวแปรเชิงประจักษ์ที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมทางการเงิน และผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศ โดยผู้วิจัยเห็นว่า ผลการวิจัยครั้งนี้จะมีความสำคัญต่อวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศ รวมถึงคุณประโยชน์ด้านวิชาการและนโยบาย อาทิเช่น นักวิชาการ นักวิจัย นักศึกษา ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรธุรกิจเพื่อสังคมที่สามารถนำผลจากการศึกษาเชิงประจักษ์ในครั้งนี้ไปพัฒนาบูรณาการ และการศึกษาต่อยอดทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย
- 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย
- 3) เพื่อสร้างแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน โดยรูปแบบที่ได้พัฒนาเริ่มจาก ความรอบรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ภาวะผู้นำ (Leadership) โครงสร้างองค์กร (Organizational structure) ความพร้อมทางการเงิน (Financial preparedness) และผลการดำเนินงานขององค์กร (Organizational performance) จากการสังเคราะห์ตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยสามารถเขียนเป็นกรอบแนวคิดได้ดังนี้

1. ความรอบรู้ทางการเงิน ความรอบรู้ทางการเงิน เป็นการจำกัดความจากการศึกษาทางการเงินในการสร้างความสามารถทางการเงินที่มาจากหลายองค์ประกอบ เช่น ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ แรงจูงใจและความมั่นใจ เพื่อทำการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในบริบททางการเงินที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสังเคราะห์โดยประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ ตั้งแต่ Lusardi A. Mitchell and Curto V. (2010) ไปจนถึงนักวิชาการ Collins, J. M. (2022)

2. ภาวะผู้นำ ภาวะผู้นำ หมายถึงกระบวนการของผู้นำที่มีอิทธิพลต่อองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการบริหารกำกับดูแลให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย การกำหนดปัจจัยการวางแผนโครงสร้างองค์กรโดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสังเคราะห์โดยประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ ตั้งแต่ Kim and Sorhaindo (2013) ไปจนถึง Choi S. et al. (2020)

3. โครงสร้างองค์กร โครงสร้างองค์กร หมายถึง กรอบความสัมพันธ์ของงาน ระบบ การปฏิบัติงาน กระบวนการ ของบุคลากร ผู้บริหารที่มุ่งหวังให้บรรลุเป้าหมายองค์กร โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสังเคราะห์โดยประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ ตั้งแต่ Hilgert M. A. Hogarth & Beverly S. G. (2013) ไปจนถึง Agrawal Khushbu (2022)

4. ความพร้อมทางการเงิน ความพร้อมทางการเงินในองค์กรเป็น การวางแผนกำหนดว่าองค์กรจะดำเนินไปในทิศทางใด จะสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรตามกลยุทธ์ได้หรือไม่ และยังรวมถึงการวิเคราะห์ความเสี่ยง การบริหารจัดการหนี้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสังเคราะห์โดยประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ ตั้งแต่ Colleen Tokar Asaad (2015) ไปจนถึง Brown M. & Graf R. (2022)

5. ผลการดำเนินงานขององค์กร ผลการดำเนินงานขององค์กร เป็นมาตรวัดความสำเร็จขององค์กร เป็นนิยามเกี่ยวกับการกำหนดสถานะทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงินขององค์กรในปัจจุบันว่ามีความเป็นไปได้ในการควบคุม การดำเนินการตามนโยบายองค์กรได้อย่างมั่นคงและเกิดความมั่นใจหรือไม่ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสังเคราะห์โดยประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ ตั้งแต่ Kim & Sorhaindo (2013) ไปจนถึง Taft M. K. and Roshan A. (2023)

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย ได้ออกแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบบ

Explanatory Research ทั้งนี้ได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมหรือแนวคิดทฤษฎีเพื่อสร้างแบบจำลองหรือกรอบแนวคิด ก่อนที่จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสำรวจ (Survey) และวิเคราะห์ทางสถิติด้วยสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM)

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การทบทวนวรรณกรรม โดยดำเนินการทบทวนแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร บทความวิจัย หนังสือ วารสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งที่จัดพิมพ์เป็นภาษาไทยหรือต่างประเทศ เพื่อทบทวนและสรุปความรู้พื้นฐานของการวิจัย ตัวแปรต่าง ๆ จำนวนทั้งสิ้น ประมาณ 228 บทความ เพื่อสร้างและกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยของการศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของการวางแผนทางการเงินที่ส่งผลต่อความผาสุกทางการเงินของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศ

1) **ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ** ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ตัวแทนสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ, ฝ่ายทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม, ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม, ฝ่ายบริหารกองทุน และคณะกรรมการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม จำนวน 2 ท่าน และได้ดำเนินการด้วยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยมุ่งไปที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความพร้อมในการให้ข้อมูลและมีคุณลักษณะเหมาะสมตามที่ระบุไว้ในหัวข้อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2) **เครื่องมือการวิจัย** แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) โดยได้จัดเตรียมข้อคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบหรือตัวแปรระดับหนึ่ง และหากพบว่าการสัมภาษณ์มีประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจจะดำเนินการสัมภาษณ์หรือสอบถามในประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติม

3) **การวิเคราะห์** ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปประเด็นเนื้อหา หรือข้อค้นพบเป็นรายชื่อสำหรับการนำมาพิจารณาในการสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา นำมาใช้ในการร่างแบบสอบถามเครื่องมือการศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย โดยนำประเด็นค้นพบมาจัดกลุ่มและคัดแยกตามรายละเอียดที่สอดคล้องและครอบคลุมในประเด็นตัวแปรและองค์ประกอบต่าง ๆ

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

1) **ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง** ในการกำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ประกอบการวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 360 กิจการ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และใช้วิธีการเลือกตัวอย่างเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดตัวอย่างตาม Hair et al (1995 อ้างใน ธีระวัฒน์ สุชีสาร, 2554) ที่แนะนำว่าขนาดของตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 200-300 ตัวอย่าง และขนาดของตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยควรมีขนาดตัวอย่าง 10-20 เท่าของจำนวนตัวแปรสังเกตในงานวิจัยนั้น ๆ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีตัวแปรสังเกตจำนวน 15 ตัวแปร ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 300 ตัวอย่าง

2) **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ผลการวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา นำมาใช้ในการร่างแบบสอบถามเครื่องมือการศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน

ของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย โดยนำประเด็นค้นพบมาจัดกลุ่มและคัดแยกตามรายละเอียดที่สอดคล้องและครอบคลุมในประเด็นตัวแปรและองค์ประกอบต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดของร่างแบบสอบถาม ได้แก่ ตอนที่ 1 เกี่ยวข้องกับข้อมูลประเภทวิสาหกิจเพื่อสังคม/กลุ่มกิจการเพื่อสังคม ตอนที่ 2 เกี่ยวข้องกับ ความรอบรู้ทางการเงิน ตอนที่ 3 เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ ตอนที่ 4 เกี่ยวข้องกับโครงสร้างองค์กร ตอนที่ 5 เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการเงิน ตอนที่ 6 เกี่ยวข้องกับ ผลการดำเนินงานขององค์กร

3) การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย (1) การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) นอกจากนี้ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, SD) ในการวัดระดับข้อมูลตัวแปร ได้แก่ ความรอบรู้ทางการเงิน ภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์กรที่ส่งผลต่อความพร้อมทางการเงินและผลการดำเนินงานขององค์กร

2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) สถิติการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) สถิติการวิเคราะห์ห้่องค์ประกอบสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) สถิติสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM)

ผลการวิจัย

1.1 ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย

(1) ระดับความรอบรู้ทางการเงิน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กรโดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.76 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า t-value เท่ากับ 16.21 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าสถิติที่ (t-value) คือ 3.04 จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยระดับความรอบรู้ทางการเงิน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

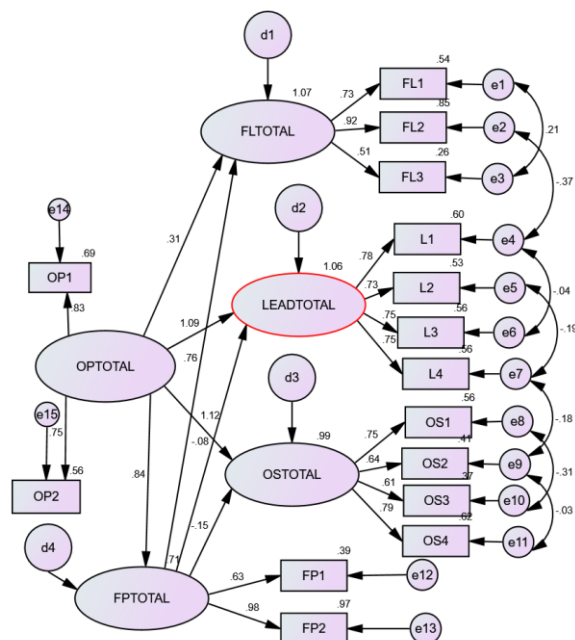
(2) ระดับความรอบรู้ทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรโดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.31 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า t-value เท่ากับ 16.28 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าสถิติที่ (t-value) คือ 4.06 จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยระดับความรอบรู้ทางการเงิน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(3) ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กรโดยมีขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 0.71 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า t-value เท่ากับ 17.61 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่าสถิติที่ (t-value) คือ 5.48 จึงสรุปได้ว่า ปัจจัยระดับภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

(4) ภาวะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยขนาดอิทธิพลทางตรงเท่ากับ 1.09 ซึ่งเป็นค่าอิทธิพลที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่า t-value เท่ากับ 14.78 ซึ่งมีค่า

1.3 แบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย

ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับโมเดล (Model Modification) โดยพิจารณาจากคำแนะนำในการปรับพารามิเตอร์ในโมเดลด้วยค่าดัชนีปรับโมเดล (Model Modification Indices: MI) จากนั้นปรับพารามิเตอร์โดยยินยอมให้พ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้น ให้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้จนกระทั่งค่าดัชนีความกลมกลืนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งในการปรับโมเดลมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น คือ χ^2 ลดลง และค่า RMSEA ก็ลดลงเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่าการปรับแก้โมเดลเพื่อให้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยวิธีการดังกล่าวได้ผลค่อนข้างดี และไม่เป็นการแก้ไขแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยด้วย โดยผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดลโดยรวมหลังจากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับโมเดล ทำให้สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ที่ได้ดังภาพประกอบที่ 1 และตารางที่ 1

Chi-square =118.275 df= 83 P-value = 0.10121 RMSEA=0.04

ภาพประกอบที่ 1 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวม (หลังปรับความสัมพันธ์ของความคลาดเคลื่อน)

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโดยรวม (หลังปรับความสัมพันธ์ของความคลาดเคลื่อน)

ดัชนีความกลมกลืน	เกณฑ์	ค่าดัชนีที่วัดได้	ผลการพิจารณา
χ^2/df	<2.00	1.425	ผ่านเกณฑ์
CFI	≥0.95	0.98	ผ่านเกณฑ์

GFI	≥ 0.95	0.97	ผ่านเกณฑ์
AGFI	≥ 0.90	0.90	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	< 0.05	0.04	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาค่าดัชนีความกลมกลืนของโมเดล พบว่า โมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนทั้ง 5 ดัชนีที่ผ่านเกณฑ์การยอมรับ คือค่าดัชนี $\chi^2/df = 1.425$, CFI = 0.98, GFI = 0.97, AGFI = 0.90, RMSEA = 0.04 ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า โมเดลแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างมีความเหมาะสม กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

(1) ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) มีค่าเท่ากับ 1.425 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากค่าไคสแควร์สัมพัทธ์มีค่าน้อยกว่า 2.00

(2) ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative Fit Index: CFI) มีค่าเท่ากับ 0.98 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ เนื่องจากค่า CFI มีค่า 0.95 ขึ้นไป

(3) ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสมบูรณ์ (Absolute Fit Index) ที่ผู้วิจัยพิจารณาค่า 2 ดัชนี คือ ดัชนีวัดความกลมกลืน (Goodness of Fit Index: GFI) มีค่าเท่ากับ 0.97 และดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.90 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากค่า GFI และค่า AGFI มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 และค่า GFI และค่า AGFI ที่ยอมรับได้มีค่ามากกว่า 0.95 และ 0.90 ตามลำดับ

(4) ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.04 หมายถึง โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เนื่องจากค่า RMSEA มีค่าน้อยกว่า 0.05 หรือมีค่าระหว่าง 0.05 ถึง 0.08

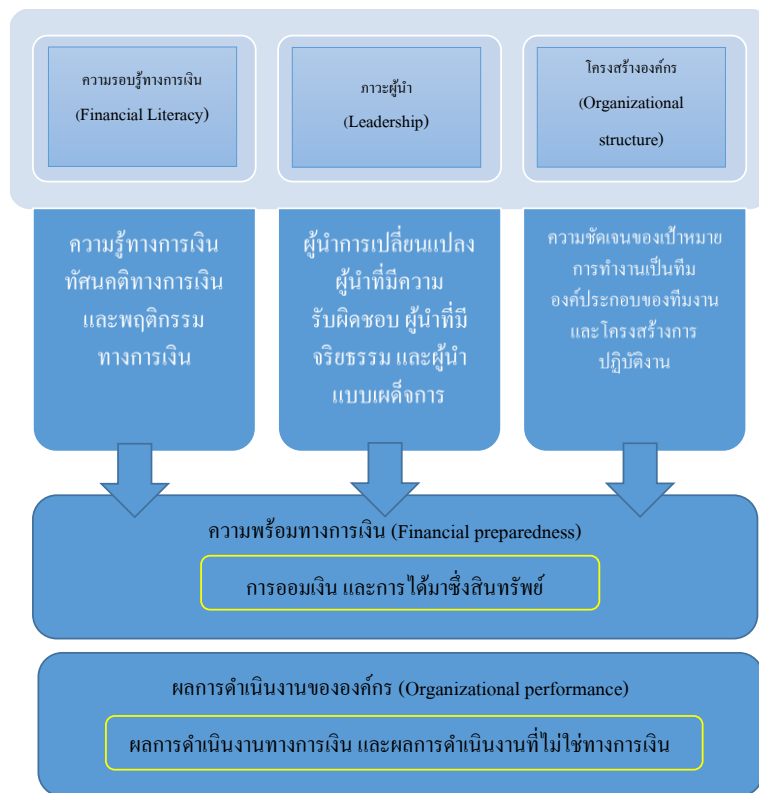
อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย โดยมีกรอบแนวคิดของการศึกษาวิจัย 5 มิติ ดังนี้ 1. ความรอบรู้ทางการเงิน 2. ภาวะผู้นำ 3. โครงสร้างองค์กร 4. ความพร้อมทางการเงิน 5. ผลการดำเนินงานขององค์กร โดยได้ทำการวิเคราะห์ตามสมมติฐานของการศึกษาวิจัย 7 สมมติฐานพบว่า ระดับความรอบรู้ทางการเงิน ภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์กรมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระดับความรอบรู้ทางการเงิน ภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์กร และความพร้อมทางการเงินมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อผลการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทยมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สอดคล้องกับ Lusardi A. Mitchell and Curto V. (2010) และ Collins, J. M. (2022) ที่กล่าวว่า ความรอบรู้ทางการเงินเป็นการจำกัดความจากการศึกษาทางการเงินในการสร้างความสามารถทางการเงินที่มาจากหลายองค์ประกอบ

เช่น ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ แรงจูงใจและความมั่นใจ เพื่อทำการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพในบริบททางการเงินที่หลากหลายและแตกต่างกันออกไป โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสังเคราะห์ โดยประยุกต์มาจากแนวคิดของนักวิชาการ สอดคล้องกับ Choi S. et al. (2020) กล่าวว่า กระบวนการของ ผู้นำที่มีอิทธิพลต่อองค์กร ไม่ว่าจะเป็นการบริหาร กำกับดูแลให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมาย การกำหนด ปัจจัยการวางแผนโครงสร้างองค์กรโดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบการสังเคราะห์โดยประยุกต์มาจากแนวคิดของ นักวิชาการ เช่นเดียวกับ Agrawal Khushbu (2022) กล่าวว่า กรอบความสัมพันธ์ของงาน ระบบ การ ปฏิบัติงาน กระบวนการของบุคลากร ผู้บริหารที่มุ่งหวังให้บรรลุเป้าหมายองค์กร สอดคล้องกับ Brown M. & Graf R. (2022) กล่าวว่า ความพร้อมทางการเงินในองค์กรเป็น การวางแผนกำหนดว่าองค์กรจะดำเนินไปใน ทิศทางใด จะสามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กรตามกลยุทธ์ได้หรือไม่ และยังรวมถึงการวิเคราะห์ความเสี่ยง การบริหารจัดการหนี้ สอดคล้องกับ Taft M. K. and Roshan A. (2023) โดยผลการดำเนินงานขององค์กร เป็นมาตรวัดความสำเร็จขององค์กร เป็นนิยามเกี่ยวกับการกำหนดสถานะทางการเงินและไม่ใช่ทางการเงินของ องค์กรในปัจจุบันว่ามีความเป็นไปได้ในการควบคุม การดำเนินการตามนโยบายองค์กรได้อย่างมั่นคงและเกิด ความมั่นใจหรือไม่

สรุปองค์ความรู้

จากการศึกษาแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อ แบบจำลองว่า “POSESB Thailand Model” ซึ่งย่อมาจากคำว่า PERFORMANCE ORGANIZATION OF SOCIAL ENTERPRISE AND SOCIAL BUSINESS GROUP IN THAILAND โดยแสดงไว้ในภาพประกอบที่ 2

ภาพประกอบที่ 2 โมเดลใหม่ “POSESB Thailand Model” จากแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย

จากภาพประกอบที่ 2 องค์ความรู้ใหม่จากแบบจำลองของปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย ประกอบด้วย 1. ความรอบรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) ได้แก่ ความรู้ทางการเงิน ทัศนคติทางการเงิน และพฤติกรรมทางการเงิน 2. ภาวะผู้นำ (Leadership) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ผู้นำที่มีความรับผิดชอบ ผู้นำที่มีจริยธรรม และผู้นำแบบเผด็จการ 3. โครงสร้างองค์กร (Organizational structure) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความชัดเจนของเป้าหมาย การทำงานเป็นทีม องค์ประกอบของทีมงาน และโครงสร้างการปฏิบัติงาน 4. ความพร้อมทางการเงิน (Financial preparedness) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ การออมเงิน และการได้มาซึ่งสินทรัพย์ 5. ผลการดำเนินงานขององค์กร (Organizational performance) ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลการดำเนินงานทางการเงิน และผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ทางการเงิน

ข้อเสนอแนะ

1) จากผลการวิจัยได้ข้อค้นพบทางวิชาการเกี่ยวกับการอธิบายถึงระดับความรู้ทางการเงิน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความพร้อมทางการเงินขององค์กร ความรอบรู้ทางการเงินส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ภาวะผู้นำส่งผลต่อความพร้อมทางการเงิน ภาวะผู้นำส่งผลต่อผลการดำเนินงานของ

องค์กรโครงสร้างองค์กรส่งผลต่อความพร้อมทางการเงิน โครงสร้างองค์กรส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ความพร้อมทางการเงินส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร โดยผลของการวิจัยในครั้งนี้ทำให้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลกับตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมทางการเงิน และการดำเนินงานขององค์กรของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย โดยพบว่าปัจจัยความรอบรู้ทางการเงินภาวะผู้นำ โครงสร้างองค์กร ความพร้อมทางการเงินส่งผลต่อผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งสามารถที่จะนำไปพัฒนาและต่อยอดในเชิงวิชาการเพื่อศึกษา และนำไปประยุกต์ใช้ในเชิงวิชาการในด้านอื่น ๆ ต่อไป

2) จากผลการวิจัย ทำให้องค์กรของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย สามารถนำไปวางแผนการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทยสามารถนำไปกำหนดนโยบายส่งเสริมการให้ความรู้ด้านการเงิน การส่งเสริมภาวะผู้นำ การจัดโครงสร้างองค์กรที่จะช่วยสามารถส่งเสริมการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3) จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยมีรายละเอียดดังนี้ ผลการวิจัยพบว่าตัวแปรและองค์ประกอบที่ได้นำมาศึกษา ในแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย มีความเหมาะสมกับบริบทของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย เพื่อให้วิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทยได้ศึกษาความรู้ทางการเงิน การวางโครงสร้างองค์กร และการส่งเสริมภาวะผู้นำในองค์กรเพื่อใช้เครื่องมือในการกำหนดทางเลือกกลยุทธ์ในการดำเนินงานอันนำไปสู่การดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางในการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้ ในการวิจัยในครั้งต่อไป ควรนำแบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุของความพร้อมทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคมในประเทศไทย เพื่อทำการตรวจสอบโมเดลว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

References

- Agrawal Khushbu. (2022). Bernoulli wavelet method for non-linear fractional Glucose–Insulin regulatory dynamical system. *Chaos, Solitons & Fractals*: 164. 112632.
- Brown M. & Graf R. (2022). Financial Literacy and Retirement Planning in Switzerland. *Numeracy*, 6, 1-21. <https://doi.org/10.5038/1936-4660.6.2.6>
- Choi S. et al. (2020). COVID-19 and tourism and hospitality education in South Korea: A focus on online learning improvements in higher education *International Journal of Tourism and Hospitality Research*, 34 (10) (2020), pp. 17-27

- Colleen Tokar Asaad. (2015). Financial literacy and financial behavior: Assessing knowledge and confidence. *Financial Services Review; Atlanta* Vol.2, Pages 101-117.
- Collins, J. M. (2022). (1998) The psychology of counterproductive job performance. In R. W. Griffin, A. O'Leary-Kelly, & J. M. Collins (Eds.), *Dysfunctional behavior in organizations: Violent and deviant behavior* (pp. 219–242). Elsevier Science/JAI Press.
- Diamantopoulos & Siguaw. (2000). *Introducing LISREL*. London: Sage Publications.
<https://doi.org/10.4135/9781849209359>
- Haitham Mohsin Kareem. (2019). Organizational performance in Iraqi SMEs. *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. Vol. 23. Pages 19-27.
- Hilgert M. A. Hogarth & Beverly S. G. (2013). Risk Attitude, Financial Knowledge and Commercial Needs. *Financial Management: The Connection between Knowledge and Behavior*. Vol. 89. Pages 309-322.
- Kim and Sorhaindo. (2013). The Relationship Between Business Financial Wellness and Financial Wellbeing: A Structural Equation Modelling Approach. Vol. 29. Pages 38-47.
- Office of the Higher Education Policy Council National Science Research and Innovation. (2023). White Paper “Mechanisms for promoting and developing social enterprises (Social Enterprise) to create sustainability through higher education, science, research and innovation”.
- Ongori Henry, Agolla Joseph Evans. (2008). Occupational Stress in Organizations and Its Effects on Organizational Performance. *Journal of Management Research*. Vol. 8. Pages 123-135.
- Peris M. Koech & Prof. G.S Namusonge. (2012). The Effect of Leadership Styles on Organizational Performance at State Corporations in Kenya. *International Journal of Business and Commerce*. Volume: 2. Pages 12-25.
- Supamas Angsuchot et al. (2011). *Statistical analysis for social science and behavioral science research. Techniques for using the LISREL program*. 3rd printing. Bangkok: Charoen Dee Mankong Printing Company.
- Taft M. K. and Roshan A. (2023). The Relation between Financial Literacy, Financial Wellbeing and Financial Concerns. *International Journal of Business and Management*. Vol. 8, Pages 63-75.

The Organization for Economic Cooperation and Development. (2011). Measuring Financial Literacy: Questionnaire and Guidance Notes for Conducting an Internationally Comparable Survey of Financial Literacy.

Toon W. Taris & Paul J.G. Schreurs. (2009). Well-being and organizational performance: An organizational-level test of the happy-productive worker hypothesis. Vol. 12, Pages 120-136.

Wichit U-on. (2007). Research and searching for business information. Bangkok: Print@me.

Wichit U-on. (2011). Research and search for business information. Bangkok: Sripatum University Press.

